

15. mart 2016. godine

ДНЕВНИК

Без праве заштите 70.000 радника-најамника

Тешка економска ситуација, велики број незапослених, недостатак радног места, лак губитак посла и веома тежак пут до новог, већ годинама муче Србију и, истовремено, раднике стављају у веома неповољну ситуацију.

Сигурност да ће се посао задржати све је мања, страх од губика посла све већи и то се, слободно се може рећи, односи на све запослене, али посебно на оне који се запошљавају преко агенција за запошљавање, популарно названих радници на лизинг.

У Србији на лизинг ради између 50.000 и 70.000 радника. Пракса је таква да на лизинг често не раде само нискоквалификовани радници већ и они с високом стручном спремом. Рад на лизинг, као и рад агенција које изнајмљују радну снагу, нису регулисани Законом о раду. По неким

проценама, радници на лизинг су у великим компанијама релативно добро заштићени и плаћени – а рецимо да само у неким од њих на лизинг ради више од 1.000 људи – док су у осталим фирмама које их ангажују плаћени од 10 до 30 одсто мање од стално запослених.

Тај начин запошљавања све више узима маха, а радници који раде на лизинг готово да немају никакву правну заштиту и препуштени су вољи послодавца и агенција за запошљавање. Тако они који до посла долазе посредством агенција за запошљавање које изнајмљују радну снагу неком другом послодавцу, практично раде само када су потребни и ако су потребни, и самим тим лако се могу заменити. У суштини, радници се ангажују када је неком предузећу потребна одређена струка на одређено време, а они који се запосле на лизинг преко агенција, нису сигурни до када ће радити и да ли ће уопште, да ли ће се мењати агенција, да ли ће на послу који раде и остати, или ће из било којег разлога бити ангажовани неки други радници...

Дакле, агенције за запошљавање запошљавају раднике, плаћају за њих порезе и доприносе, а они не раде у агенцији, већ у неким фирмама, којима их агенције, уз провизију, изнајмљују. Министар за рад и запошљавање Александар Вулин је, приликом усвајања новог Закона о раду указао на то да није добро што радници на лизинг нису обухваћени тим документом те да рад агенција за запошљавање није незаконит, али нису ни законом регулисане на одговарајући начин. Он је казао да би питање радника на лизинг и агенција за запошљавање морало бити регулисано допунама или изменама радног законодавства.

По речима председнице Асоцијације слободних и независних синдиката Ранке Савић, од доношења новог Закона о раду за раднике који се запошљавају преко агенција за запошљавање ништа се није променило, иако је било најављено да ће бити измена тог документа. – Преко агенција за запошљавање, односно на лизинг, ради много људи, а иако прецизних података нема, сигурно их је око 70.000 и њихов положај је веома тешак, пошто немају никакву радноправну заштиту – каже Ранка Савић. – Готово да нема фирме или компаније која не ангажује раднике на тај начин, а то се

ради и у јавним предузећима, државним установама, великим и малим компанијама, приватним фирмама...

Наша саговорница указује на то да Закон о раду ни на који начин није решио проблем радника на лизинг и да садашња законска регулатива такав начин ангажмана радника нити дозвољава нити забарањује, што није добро. По њеним речима, када је усвајан нови Закон о раду, поједини синдикати били су против увођења појма радника на лизинг, али то није било добро јер они постоје и потребно је правно регулисати њихов статус, а не правити се да их нема.

– Радници који раде на лизинг у непрестаној су психози због могућег губитка посла, њихова права далеко су мања него права радника који раде на неодређено време или се запошљавају директно код пословца, без посредовања агенција за запошљавање: немају обезбеђен топли оброк, превоз, плаћен прековремени рад, углавном раде за минималну плату, могу бити пребацивани из фирме у фирму. То ће бити тако све док се изменама и допунама Закона и раду не регулише положај радника на лизинг и не повећа контрола рада агенција за запошљавање – каже Ранка Савић.

Да буде као у ЕУ

У ЕУ тај вид запошљавања је врло чест, а најраспрострањенији је у Белгији, Француској, Немачкој, Италији, Холандији, Шпанији и Великој Британији. Већина земаља ЕУ је регулисала једнаку плату за агенцијске и стално запослене, било законски или путем колективних уговора. Додатним регулацијама уређени су услови под којима се такви радници могу ангажовати, ограничава се број агенцијских радника или време трајања рада, у неким секторима се забрањује њихово ангажовање...

Формирана радна група за ненаплативе дугове

Народна банка Србије ће веома пажљиво приступити решавању питања проблематичних кредита које дугују физичка лица. Они су пажљиво анализирани и припрема се одговарајућа стратегија за то. У том оквиру разматра се и рад недепозитних кредитних институција. У оквиру НБС-а формирана је посебна радна група која има задатак израде предлога за унапређење решења правног оквира за ту

област. Када се успостави законски оквир за функционисање недепозитних институција, постоји могућност измена Закона о заштити корисника финансијских услуга, каже се у појашњењу које је НБС доставио „Дневнику”.

Извршни одбор НБС-а је 13. августа 2015. године усвојио акциони план за спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита. Њиме је, између осталог, предвиђено спровођење анализе могућности и препрека за либерализацију уступања потраживања по којима су дужници физичка лица, коју је Народна банка Србије израдила у предвиђеном

року. Наведеном анализом идентификовани су различити нивои ограничења и модалитети уступања потраживања од физичких лица у упоредној пракси, истакнуте су специфичности националне регулативе и карактеристике домаћег тржишта и идентификовани ризици и потенцијална решења.

Народна банка Србије сматра да је у претходном периоду постигнут значајан ниво заштите корисника финансијских услуга, и истиче да се сваки ниво либерализације трансакција проблематичних кредита становништва пажљиво анализира. Водећи рачуна о ризицима којима су грађани као корисници кредита изложени, а посебно не доводећи у питање успостављени ниво заштите корисника финансијских услуга, Народна банка Србије разматра модел недепозитних кредитних институција којима би, осим банака, било дозвољено да откупљују ту врсту кредита.

Народна банка Србије ће регулисати рад недепозитних кредитних институција, оне ће бити обвезници примене прописа о заштити корисника финансијских услуга и њихово пословање ће такође бити под надзором НБС-а.

У вези с уступањем потраживања, потребно је имати у виду то да је важећим прописима регулисано да банка може то учинити, односно продати потраживања да би умањила кредитни ризик и могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке због неизвршавања обавеза дужника према банци. Могућност уступања потраживања од физичких лица предвиђена је Законом о заштити корисника финансијских услуга, и то искључиво другим банкама, а прописима који регулишу пословање банке регулисано је уступање потраживања од правног лица, предузетника и пољопривредника.

У оквиру Народне банке Србије формирана је посебна радна група чији је задатак израда предлога за унапређење правног оквира у области финансијских услуга којим би се омогућило пословање недепозитних финансијских институција у Републици Србији.

Пошто се, сходно Закону о банкама, нико осим банака не може бавити пословима кредитирања осим ако за то није овлашћен законом, тек када се успостави регулаторни, односно законски оквир за функционисање недепозитних кредитних институција, постоји могућност измене Закона о заштити корисника финансијских услуга.

Не сме бити теже

Имајући у виду сложеност и осетљивост питања уступања потраживања од физичких лица, потребно је посебно истаћи да Народна банка Србије опрезно приступа наведеним активностима, као и да ће наредни кораци бити предузети динамиком која одговара карактеристикама и сложености тог питања.

НБС уверава грађане да нема разлога за бојазан да ће им бити ускраћена или умањена било која права, истичући своју законом прописану функцију обављања послова заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке. „Наглашавамо да Закон о заштити корисника финансијских услуга гарантује да дужник не може ничим бити доведен у неповољнији положај од положаја у којем би био да потраживање није пренето“, наводи се у саопштењу НБС.

Мале фирме, а велике финансијске муке

Микро, мала и средња предузећа у Србији суочена су с проблемом ограничене могућности финансирања и због тога би држава требало да обезбеди додатне изворе.

Стручњаци УСАИД-овог Пројекта за боље услове пословања оценили су и да би држава требало да гаранцијама подржи кредите за тај сектор.

Експерт за финансијска тржишта тог пројекта Сандра Родић изјавила је да би да сектору ММСП-а од велике помоћи био улазак на финансијско тржиште институција које нису комерцијалне банке, као и да би програми државне подршке требало да се редефинишу, односно да покривају шири део привреде, кроз креирање портфолио гарантних шема.

Она је истакла да су банке опрезне када је реч о преузимању ризика, тако да би кроз програм гаранција он био смањен, а ММСП би могли да добију потребне кредите. Додала је и да су потребни ефикасно извршење и наплата потраживања, као и подстицајне мере и механизми којима ће се подстаћи улагање у ММСП сектор у раст и развој.

Како је саопштено, представници ММСП-а су у фокус-групима као проблеме истакли и да на тржишту Србије постоји мало новца, изразили су неповерење у државне институције које би требало да обезбеде једнаке услове за све, као и да заштите све актере тржишне утакмице.

Kolektivni ugovor u PIO - kvalitet za zaposlene i korisnike

Naplata doprinosa i dalje raste i u periodu od 1. januara do 14. marta ove godine naplaćeno je 802,6 miliona dinara više nego što je predviđeno planom, izjavio je ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Aleksandar Vulin.

"To je za 1,19 odsto više nego što je bilo prošle godine", rekao je Vulin prilikom potpisivanja Kolektivnog ugovora kojim su regulisana prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa zaposlenih u RF PIO. Sporazum su potpisali resorni ministar Vulin, direktorka PIO Fonda Dragana Kalinović i predsednica Sindikata zaposlenih u RF PIO Jelena Cvetković .

Vulin je nakon potpisivanja kolektivnog ugovora izjavio da se naša privreda oporavlja, čak i u zimskim mesecima, kada ne radi građevinska industrija i u kojima nema poljoprivrede kao važnog faktora za uplatu doprinosa, te da se u međuvremenu pokazalo da je Zakon o radu povećao uticaj sindikata i kolektivnog

pregovaranja. "Tako se ponavlja istina da bez kolektivnog pregovaranja nema socijalnog dijaloga", rekao je Vulin istakavši da je kolektivno pregovaranje važan institut i garant da četiri miliona korisnika neće biti taoci lošeg odnosa između rukovodstva PIO i sindikata. Mi radimo tako da naš korisnik na prvom mestu bude zadovoljan, naveo je ministar dodajući da PIO fond radi sve što može kako bi se približio korisniku, a uloga sindikata i rukovodstva je u tome nemerljiva.

Kolektivni ugovor je, dodao je, garancija korisnicima da će sve njihove životne potrebe biti zadovoljene u PIO, a da će zaposleni u PIO biti zadovoljni i motivisani, mada uz obaveze koje moraju da ispunjavaju. "To je svrha i smisao kolektivnog pregovaranja. Našeg korisnika ne treba da zanimaju naši problemi, ali mi smo tu da rešavamo njihove probleme", rekao je Vulin.

Direktorka Republičkog Fonda PIO Dragana Kalinović istakla je da su zaposleni u PIO fondu i rukovodstvo svesni odgovornosti i obaveze prema 4,5 miliona građana čija prava utvrđuju svojim radom. "Potpuno smo svesni toga da samo jedinstvenim, iskrenim i otvorenim razgovorom sa zaposlenima možemo da podignemo kvalitet usluga i ažurnost", rekla je Kalinović. Ona je dodala i da se u Kolektivnom ugovoru definiše poseban akt kojim će se utvrditi kriterijumi za rad, rezultati rada, a na osnovu toga i napredovanje.

Predsednica Sindikata zaposlenih u RF PIO Jelena Cvetković kazala je da je Koalicioni ugovor deo kompromisa, dogovora i saradnje između poslodavca i zaposlenih uz saglasnost i podršku ministarstva i vlade.

"Novi zakoni da očuvamo industriju cementa"

PKS će pomoći domaćoj cementnoj industriji kako bi odgovorila izazovima i doprinela podizanju konkurentnosti na domaćem, tržištu regiona, ali i EU.

To je izjavio predsednik PKS Marko Čadež u Beočinu nakon posete kompaniji Lafarž Srbija koja je deo Lafarž Holcim grupe.

On je rekao da je prioritet PKS da u razgovorima sa Vladom Srbije zastupa interese industrije i ubrza

Nakon sastanka i obilaska proizvodnih pogona fabrike cementa, predsednik PKS i direktor Lafarža Srbija obišli su i Beočin biznis park koji je pokrenula kompanija Lafarž Srbija, sa ciljem otvaranja novih radnih mesta. U okviru njega radi četiri kompanije, a u planu je da uskoro sa radom počnu još dve. Oni su posetili kompaniju "Mars", prvog investitora u Biznis parku, koja celokupnu proizvodnju izvozi i zapošljava više od 100 radnika.

donošenje potrebnih pravilnika i procedura kako bi unapredila poslovanje cementne industrije.

“Pre nekoliko meseci smo intenzivirali saradnju ka što boljem rešavanju, pre svega zakonodavnog okvira jer je u pitanju opstanak cele industrije. Da nije donet Zakon o upravljanju otpadom i da nismo krenuli zajedno da radimo na izradi pravilnika, cela industrija ne bi mogla da ostane konkurentna”, podsetio je Čadež.

Kako je objasnio, intenzivnim kontaktima PKS i predstavnika cementne industrije iskristalisali su se predlozi koji su kasnije rezultirali donošenju zakonskih rešenja, pre svega, izmenama i dopunama Zakona i upravljanju otpadom kojim je omogućeno prekogranično

kretanje neopasnog otpada za ponovno iskorišćenje.

Uz podršku PKS, u narednom periodu radiće se i na izradi novog pravilnika o prekograničkom kretanju otpada u skladu sa novim zakonskim rešenjima, najavio je predsednik PKS.

Čadež je rekao da je važna saradnja sa predstavnicima ove vrste industrije i u sklopu približavanja EU, zbog direktiva i regulativa koje će se primenjivati u tranzicionom periodu.

Od toga zavisi da li će ova grana ostati konkurentna, rekao je Čadež.

Tokom sastanka sa direktorom Lafarža Srbija Dimitrijem Knjeginjićem jedna od tema bilo je i dualno obrazovanje.

Predsednik PKS ukazao je na značaj postepenog uvođenja tog modela u obrazovni sistem Srbije u saradnji sa privredom i resornim ministarstvom.

On je rekao da anketi PKS pokazuje da je 2 500 kompanija u zemlji spremno da učestvuje u tome.

Direktor Lafarža Srbija rekao je da je toj kompaniji izuzetno važno da ima dobar dijalog sa PKS, koja, dodao je, treba da postane efikasan servis i podrška privredi, da reprezentuje sve privredne subjekte u

odnosima s Vladom, i da radi na stvaranju poslovnog ambijenta koji će privredi otvoriti nove mogućnosti.

“Važno je da naša preduzeća što sposobnija i konkurentnija dočekaju ulazak Srbije u EU. Današnja poseta i razgovor koji smo imali su potvrda dobre saradnje i dijaloga koji razvijamo”, rekao je Knjeginjić.

On je istakao i spremnost te kompanije da se uključi u sistem dualnog obrazovanja, ističući da je to veoma važno kako bi se došlo do što kvalitetnijih kadrova i kako bi se unapredile njihove stručne kvalifikacije, u skladu sa potrebama privrede.

Fabrika cementa ima dugu tradiciju koja datira 177 godina, a od jula prošle godine posluje kao deo LafargeHolcim Grupe, svetskog lidera u oblasti proizvodnje građevinskih materijala.

Beočinska fabrika cementa je vodeći snabdevač građevinske industrije Srbije i osim cementare u svom sastavu ima tri fabrike betona i uspešan je primer privatizacije.

Direktno zapošljava oko 250 radnika, a angažuje veliki broj domaćih dobavljača i kooperanata.

Savet Evrope zabrinut jer zakon nije usvojen

SAČEKAĆE I NOVU SKUPŠTINU: Zakon o nestalim bebama tek posle izbora

Nacrt zakona o nestalim bebama, zbog kojeg je Komitet ministara Saveta Evrope izrazio zabrinutost jer još nije usvojen, objavljen je na sajtu Ministarstva pravde.

Njegovo usvajanje moraće da sačeka izbore i konstituisanje novog saziva Narodne skupštine.

Poslednja javna rasprava o Nacrtu zakona o postupku utvrđivanja činjenica o položaju novorođene dece za koju se sumnja da su nestala u porodilištima u Republici Srbiji, održana je pre mesec dana, a na sajtu je tekst nacarta objavljen posle ekspertize dobijene od Saveta Evrope.

Članovi Radne grupe koji su radili na Nacrtu zakona sastali su se 10. februara sa grupom roditelja dece za koju postoji sumnja da su nestala u porodilištima u Srbiji i s njima razgovarali o izmenama i dopunama Nacrta zakona koje su izvršene nakon dobijenog stručnog mišljenja Saveta Evrope.

Oni su podsetili roditelje da su razmotrena sva pristigla mišljenja i istakli da su se neka od njih našla u novom tekstu nacarta. Naglasili su i da taj nacrt daje veća ovlašćenja sudu u prikupljanju činjenica, kao i da zaoštrava odgovornost svedoka pri svedočenju.

Predstavnici roditelja na tom sastanku iskazali su sumnju u primenu pomenutog zakona u praksi, smatrajući da se problem nestalih beba može rešiti samo ukoliko postoji kvalitetan istražni postupak, na šta su članovi Radne grupe izrazili uverenje da će novi zakon pružiti najšire mogućnosti da se utvrde činjenice o položaju dece za koju roditelji tvrde da su nestala.

Oni su podsetili da će prema Nacrtu zakona, biti formirana i specijalizovana jedinica pri Ministarstvu unutrašnjih poslova radi sprovođenja određenih istražnih radnji u postupku, a na osnovu zahteva suda.

Komitet ministara Saveta Evrope, prilikom kontrole sprovođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju "Zorica Jovanović protiv Srbije", konstatovao je da su vlasti u Srbiji pripremile novi nacrt zakona o nestalim bebama, ali je izrazio zabrinutost što on još nije usvojen jer je rok koji je postavio istekao pre više od godinu dana.

Taksa do 5.000 plaćaće se sudskim markama

Od sredine aprila građani i advokati će za sve sudove i javna tužilaštva u Srbiji moći da sudske takse do 5.000 dinara plaćaju putem taksenih marki u poštama Srbije i tako da uštede i vreme i novac.

Tim povodom su danas ministar pravde Nikola Selaković, direktor JP "Pošta Srbije" Milan Krkobabić i direktor Zavoda za izradu novčanica i kovanog novca Nenad Rašković potpisali ugovore kojima se reguliše puna primena Zakona o sudskim taksama i puštanje u maloprodaju taksenih maraka.

Taksa u iznosu do 5.000 dinara plaćaće se u sudskim markama, koje će biti u aponeima od 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1.000, 2.000 i 5.000 dinara, a takse u iznosu preko 5.000 dinara plaćaće se u

gotovom novcu.

Ministar pravde Nikola Selaković ukazao je da se plaćanjem taksenih marki i građani i advokati štedeti vreme, kao i da će se uvesti disciplina i ažurnost u naplati sudskih taksi. On je najavio da će se u narednom periodu raditi na uvođenju mogućnosti za elektronsko plaćanje sudskih taksi, pored ostalog i putem mobilnog telefona.

Rašković je napomenuo da se taksene marke tretiraju kao novac, kao i da se u opticaju ne mogu pojaviti dve iste taksene marke jer svaka ima svoj jedinstven bar kod. Na taj način će se kako je ukazao, srpečiti mogućnost zloupotreba.

Krkobabić je naveo da je planirano da 201 pošta opsluži 260 sudova u Srbiji, kao i da se razmatra mogućnost uvođenja pošti u veće sudove u Srbiji.

Verbić: Za naučnoistraživačke projekte preko 11 milijardi dinara

Ministar prosvete nauke i tehnološkog razvoja Srđan Verbić kaže da je za naučnoistraživačke projekte ove godine izdvojeno 11,2 milijarde dinara, da će uslovi konkursa biti poznati sutra, a da će kompletan posao biti završen u maju.

Verbić je, nakon posete Institutu za nuklearne nauke Vinča, rekao da je u narednom periodu planirano prijavljivanje, zatim recenzija projekata, a da će potpisivanje ugovora sa rukovodiocima projekata koji dobiju novac biti u maju.

Ove godine je, kako kaže, za naučnoistraživačke projekte izdvojeno za nijansu više novca od prethodne godine. Novac će se, pojašnjava on, dodeljivati po novim kriterijumima gde će se više vrednovati "izvršnost i relevantnost u istraživanju".

"Ne mogu svi istraživači da budu na tržištu i nama je cilj da zaštitimo svaku oblast, ali posebno želimo da nagradimo one koji uspevaju i više nego što smo mi planirali", rekao je ministar prosvete.

Upitan šta država može da uradi da se spreči odlazak naučnika iz zemlje Verbić je rekao da nije ideja sprečiti ljude da odu na usavršavanje u inostranstvo, ali da treba poboljšati uslove za njihov povratak.

Direktor Insituta "Vinča" Borislav Grubor kaže da su istraživači uglavnom zadovoljni svojim platama i da bi "radije dinar usmerili na opremu".

"Plate nikada nisu dovoljno velike, ali je glad istraživača za infrastrukturnim uslovima mnogo veća nego za ličnim dohotkom", naglasio je Grubor.

Dodao je da je Institut Vinča, koji trenutno ima oko 800 zaposlenih, trenutno zadovoljan izdvajanjem za režijske troškove i da će insistirati da tako ostane da se ne smanjuje.

Grubor objašnjava da su potrebna veća sredstva za režijske troškove, ali da se ona nadoknađuju na tržištu.

Laboratorije u Insitutu Vinča 80 odsto prihoda ostvaruju na tržišta, dok se sa 20 odsto finansira iz budžeta.

Majkama plata za treće dete već na leto?

Majke u Srbiji koje rode troje dece možda će ubuduće dobijati posebnu novčanu naknadu sve do punoletstva trećeg deteta.

Reč je o jednoj od predloženih mera kojima bi se povećao natalitet u Srbiji.

Demografska slika Srbije iz godine u godinu sve je gora. Godišnje u Srbija umre oko 30.000 stanovnika više nego što se rodi. To znači da svake godine izgubimo jedan prosečan grad. Jedan od predloga prednacrta Građanskog zakonika je osnivanje demografskog fonda.

“To pravo bi stekla ona majka, onog momenta kada rodi treće dete, stiće to pravo i to pravo se gasi punoletstvom. U odnosu na dečji dodatak razlika je što je dečji dodatak prvenstveno jedna socijalna kategorija, a ovo je demografska”, kaže Ratomir Slijepčević sekretar Komisije za izradu građanskog zakonika Republike Srbije

Ukoliko se trend pada nataliteta nastavi i ne prekine pad kontinuiranog demografskog deficita, Srbija će za dva veka bukvalno ostati bez stanovništva.

“Svaka država mora da vodi računa o tome, i u tu svrhu treba definisati mere koje će nakako uspeti da podstiču rađanje u Srbiji, koje je jako ograničeno u tom smislu što mladi ljudi koji se nalaze u tom fetalnom periodu se sve česce odlučuju da odlaze u inostranstvo i tamo će uticati na nivo u nekim drugim državama, a Srbija će izgubiti to stanovništvo”, objašnjava Gordana Bjelobrk iz Republičkog zavoda za statistiku.

Ovaj predlog za kratko vreme na javnoj raspravi izazvao je veliko interesovanje, a zbog veličine problema, komisija za izradu prednacrta Građanskog zakonika očekuje da će nova vlada formirati demografski fond već na leto.

Svetski dan potrošača, trgovci pod lupom

U potrošačkim organizacijama smatraju da je zaštita prava i interesa potrošača u Srbiji nedovoljna, ali znatno bolja nego ranije.

Stiče se utisak da su trgovci mnogo spremniji da izađu u susret potrošačima kada se javi problem. Zaštita kolektivnog interesa potrošača i preciznija ovlašćenja i obaveze tržišne inspekcije možda su najvažniji delovi važećeg zakona o zaštiti potrošača. Ipak, problemi i dalje postoje.

Od 2002. do 2014. godine promenjena su četiri Zakona o zaštiti potrošača. Stručnjaci smatraju da je važeći najbolji.

Predsednik Pokreta potrošača Beograda Petar Bogosavljević kaže da na prvo mesto izdvaja formiranje savetodavnih tela koja se obavezno konsultuju u donošenju svih odluka o pravima potrošača.

"Formiranje i stvaranje uslova za mirno rešavanje potrošačkih sporova, posebno skraćenje roka za rešavanje reklamacija potrošača sa 45 na 15 dana, izuzetno na 30 dana, i odgovori trgovacana na reklamaciju u roku od osam dana", kaže Bogosavljević.

Prošle godine bilo je 14,5 hiljada prigovora potrošača. Dve hiljade manje nego 2014.

Pomoćnik ministra trgovine za zaštitu potrošača Vesna Novaković rekla je da se dve trećine potrošača žali na nesaobraznost robe i usluga.

"Dakle, praktično roba i usluga koju su kupili nisu očekivanog kvaliteta. Kada je u pitanju roba najviše se žale na obuću, računare i IT opremu i mobilne telefone, a kada su u pitanju usluge, najveći broj prijava je za struju, vodu, gas i telekomunikacione usluge", kaže Novakovićeve.

Pre 15 godina u Srbiji je bilo pet-šest potrošačkih organizacija. Prema poslednjoj evidenciji Ministarstva trgovine, sada ih je 26. Pored evidentiranih, postoji još nekoliko neevidentiranih udruženja.

UNAPREĐENJE: Milorad Grčić novi direktor EPS

Odlučeno je da je on najbolji kandidat za vršioca dužnosti dok se ne bude sproveo zvaničan konkurs, otkriva izvor Kurira iz Vlade Srbije

Milorad Grčić, bivši generalni direktor Rudarskog basena „Kolubara“, trebalo bi da bude vršilac dužnosti direktora „Elektroprivrede Srbije“, saznaje Kurir.

- Grčić je najbolji kandidat za tu funkciju, kao vršilac dužnosti, dok se ne bude sproveo i zvaničan konkurs za mesto direktora u narednom periodu - kaže izvor Kurira iz Vlade Srbije.

Direktor EPS Aleksandar Obradović smenjen je pre

desetak dana, a Grčić je trenutno direktor Kancelarije za društveno odgovorno poslovanje EPS.

Odgovorno poslovanje

Pre toga, Grčić je bio direktor „Kolubare“, koja obezbeđuje najveći deo uglja za proizvodnju više od polovine struje u Srbiji. V. d. direktora „Kolubare“ postao je oktobra 2012, a nešto kasnije i direktor. Posle reorganizacije EPS i ukidanja mesta direktora „Kolubare“, postavljen je u septembru 2015. za direktora Kancelarije za društveno odgovorno poslovanje EPS.

Dok je bio direktor „Kolubare“, posle majskih poplava ispumpano je oko 187 miliona kubika vode iz kopa „Tamnava-Zapadno polje“, prvi sistem počeo je sa kopanjem uglja krajem 2014, a u junu 2015. kop je vraćen na nivo pre poplava sa kompletno revitalizovanom mehanizacijom.

Posle godinu dana provedenih u „Kolubari“ izjavio je da je za devet meseci 2013. u javnim nabavkama uštedeno oko 400 miliona dinara, a u prvih šest meseci je ostvarena dobit 1,5 milijardi dinara, dok je u istom periodu 2012, kada nije bio direktor, ova firma imala manjak od 2,8 milijardi dinara. Za devet meseci 2013. proizvodnja uglja bila je veća 6,2 odsto u odnosu na isti period 2012, s tim da su troškovi bili za 4,3 milijarde manji.

Sprečio je, kako je istakao, krađu goriva i smanjio broj službenih automobila.

Radni sati

- Iz „Kolubare“ se iznosilo po nekoliko tona nafte na dan koja se na ulicama Lazarevca prodavala za 40-50 dinara po litru. Dešavalo se da 13.000 tona ne uđe u krug kopova jer kontrola uopšte nije postojala. Uveli smo sistem kontrole, formirali odeljenje unutrašnje kontrole. Kontrola svakodnevno radi na terenu, pa je smanjena potrošnja goriva tri odsto. Potrošnja nafte za mehanizaciju i terenska vozila smanjena je za 300.000 litara, a broj radnih sati je povećan za 30.000 - objasnio je Grčić, kojem je krajem aprila 2015. tokom noći zapaljen privatni automobil ispred kuće u Obrenovcu. Do danas nije saopšteno koji je bio razlog za incident, a nagađalo se da su to upravo mere koje je uveo u „Kolubari“.

Grčić juče nije želeo da komentariše saznanja Kurira.

BIOGRAFIJA

rođen je 14. novembra 1970. godine

živi u Obrenovcu

po zanimanju je ekonomista

predsednik je Opštinskog odbora Srpske napredne stranke u Obrenovcu

na lokalnim izborima u Obrenovcu 2008. udruženje građana Snaga Obrenovca - Milorad Grčić zauzelo drugo mesto

bio potpredsednik opštine Obrenovac zadužen za privredu i investicije

Retrospektiva

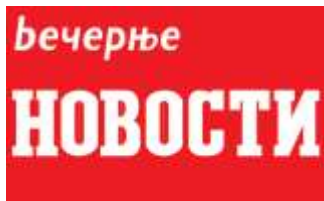
ŠTA JE URAĐENO

Nakon poplava i potpunog prekida proizvodnje u „Kolubari“ u maju 2014. godine veoma brzo pokrenuta proizvodnja uglja na kopovima

Ispumpano 27 miliona kubika vode iz kopa „Veliki Crljeni“, revitalizovana oprema i u avgustu 2014. pokrenuta proizvodnja uglja

U 2013. godini ostvarena druga rekordna proizvodnja uglja u istoriji „Kolubare“

Realizacija kompleksnih ugovora sa međunarodnim institucijama kao što su EBRD i Svetska banka

Za stan dinar bolji od evra

Bankari sada nude nove pogodnosti za kupovinu nekretnina uzimanjem gotovinskih zajmova. Iznos na ruke do pet miliona. Nema učešća, nema kursnog rizika, pa je rata uvek ista

GRAĐANI u Srbiji mogu odskora da koriste i gotovinske kredite u dinarima za kupovinu stana i drugih nekretnina sa kamatom od 7,95 odsto godišnje. Banke sada dozvoljavaju maksimalni iznos zaduženja pet miliona dinara, a to je nešto više od 40.000 evra, nudeći rok otplate od deset godina.

Podaci o zaduživanju pokazuju da je prosečan stambeni zajam naših građana nešto oko

30.000 evra, pa ko se odluči za kupovinu kvadrata keš zajmom u iznosu od tri miliona dinara, svakog meseca će otplaćivati isti iznos od oko 38.000 dinara. To je gotovo duplo veća rata nego da je uzeo stambeni zajam u evrima, ali zato nema učešća od 20 odsto i kamata će ga manje koštati za deceniju nego da se zadužio na 30 godina klasičnim stambenim kreditom. Takođe kod keša u dinarima nema kursnog rizika. Nema ni većih pratećih troškova, kao što su razna osiguranja, takse i provizije, već je samo potrebno da se upiše hipoteka.

Na ovaj način šansu da se skuće imaju i oni koji ne mogu da uzmu klasične stambene kredite. Bankari očekuju da će ovo pokrenuti veću zainteresovanost stanovništva za korišćenje gotovinskih zajmova. Banke su, inače, počele polako da popuštaju sa rigoroznoznim uslovima prilikom odobravanja pozajmica. Tako da su, pored većih iznosa zaduživanja i dužih rokova otplate, omogućile da klijenti koji uzimaju keš svoju platu operete i do 50 odsto. Do sada je granica bila od 30 do 40 odsto, zavisno od banke, rizika koji su one procenjivale.

- Gotovinski krediti sa hipotekom najčešće se koriste za kupovinu objekata koji ne mogu biti predmet finansiranja putem stambenih kredita, kao što su nekretnine sa nedovoljnim stepenom izgrađenosti, garaže koje se uzimaju naknadno, vikendice, placevi, obradive parcele... Ovi krediti se, takođe, uzimaju i za konsolidaciju već postojećih obaveza koje klijenti imaju prema bankama tako što će sve kreditne obaveze refinansirati jednim zajmom i sniziti svoje postojeće mesečne obaveze - ističu u Kredi agrikol banci.

Prema podacima Kreditnog biroa Udruženja banaka Srbije, gotovinski krediti su posle stambenih najtraženiji. Do sada su banke odobrile 220 milijardi dinara keš zajmova, ali analitičari ističu da sada većina građana teško može da se zadužuje. Zbog toga banke sada povećavaju iznose, produžavaju rok otplate i smanjuju kamate.

U NBS očekuju da će se nastaviti trend pada kamatnih stopa i narednom periodu, tako da će mnogima kojima je zajam neophodan biti lakše da do njega dođu. Otuda bankari sada nude povoljnije keš zaduživanje. Na primer, u Poljskoj se odobravaju krediti u lokalnoj valuti, da bi se zaštitili građani od rizika deviznog kursa. Kod nas banke očekuju da se u narednom periodu poveća štednja u dinarima, jer su kamate na

deviznu štednju gotovo simbolične, što automatski dovodi do veće mogućnosti da se na duži rok i u većem iznosu plasiraju dinarske pozajmice. To bi moglo da pomogne i zaduženima u švajcarskim francima da pretvore svoje zajmove u dinarske, ali i svim drugima koji zavise od strane valute.

SVE VIŠE U DINARIMA

GRAĐANI se već dve godine uglavnom zadužuju u dinarima, kada su u pitanju gotovinski krediti. Tako je više od 40 odsto zaduženosti stanovništva u domaćoj valuti. I dalje se naravno uzimaju stambeni krediti u evrima, kao i auto-zajmovi. Do sada su odobrena samo dva stambena zajma u dinarima, jer je kamata bila previsoka, čak 17 odsto. U narednom periodu, i sa popuštanjem banaka kada su u pitanju kamate i uslovi odobravanja pozajmica, građani će imati nešto povoljnije mogućnosti da reše svoje finansijske probleme, smatraju analitičari.

VEĆI IZNOSI

BANKE su do sada uglavnom odobravale gotovinske kredite sa maksimalnim iznosom do milion dinara i sa rokom otplate do 96 meseci. Sada daju čak i pet miliona dinara sa hipotekom. Rok otplate je produžen na 120 meseci. Time se otvara mogućnost i da klijenti kupuju nekretnine, ili da oni koji su prezaduženi refinansiraju svoje obaveze na duži rok.

Radnici "Želvoza" jedva do susreta sa vlastima

Stotinak radnika "Želvoza" ušlo je u zgradu smederevske Skupštine nezadovoljni nedostatkom reakcije gradonačelnice Jasne Avramović, piše "Blic".

Radnici od gradske funkcionerke nisu dobili odgovor na molbu da im pomogne u organizovanju sastanka u Ministarstvu privrede.

Jedan od radnika firme, koja je od prošlog leta u stečaju, Milan Nešković rekao je da radnici nisu upali, već da su ušli mirno.

"Kada su portiri videli koliko nas je odustali su od pitanja da li imamo poziv i kod koga idemo", naveo je Nešković.

Od proglašavanja stečaja radnici su dobili otpremnine, ali ne i zaostale zarade, navodi "Blic", kao i da im staž nije povezan za prethodne četiri godine.

Gradonačelnica je saslušala radnike, a onda rekla da u utorak popodne odu u Ministarstvo privrede gde će ih primiti državni sekretar.

Reporter "Blica" navodi da je gradonačelnica proterala novinare sa sastanka sa radnicima.

NOVI PRAVILNIK Oružje samo uz lekarski potpis

Svi koji nose i poseduju oružje moraće da idu na preglede kod psihijatra, psihologa i oftalmologa kako bi se utvrdilo da oružje ne predstavlja problem za njih i okolinu.

Pregledi će biti obavezni na svakih pet godina i biće rigorozniji od pregleda za produženje vozačke dozvole. Novim pravilnikom Ministarstva zdravlja na prvom mestu predviđeni su psihijatrijski i psihološki nalazi kako bi se utvrdio eventualni pad praga tolerancije usled čega bi oružje moglo da predstavlja problem za njegovog vlasnika i za okolinu. Poseban akcenat stavljen je na psihološki intervju, kao i na procenu osobina ličnosti, njene emocionalne stabilnosti, senzibiliteta i psihičkog statusa.

Lekarski pregled obuhvatao bi i pregled lekara opšte prakse i neuropsihijatra, a ukoliko lekar proceni, dozvoljeno je raditi i druge lekarke preglede. Obavezna je i laboratorijska analiza krvi, kao i ispitivanje sluha i vida, što bi sve zajedno moglo da košta oko 4.000 dinara.

Pravilnik koji je Ministarstvo zdravlja donelo prošle nedelje predviđa i da građani koji žele oružje moraju dati pisanu saglasnost za obavljanje testa na psihoaktivne supstance. Ako je fizičko lice proglašeno zdravstveno nesposobnim za držanje i nošenje oružja, novi zdravstveni pregled nije moguć pre isteka roka od šest meseci.

Novina je i da se zdravstveni karton sa nalazima ovih pregleda stavlja pod ključ. Pravilnikom se, naime, od zdravstvene ustanove traži da ima metalni ormar s ključem u kome će se čuvati zdravstveni kartoni o sposobnosti građana da drže i nose oružje.

U Ministarstvu zdravlja kažu za "Blic" da Srbija prvi put dobija ovakav pravilnik koji je predviđen Zakonom o oružju i municiji.

- Pravila koja regulišu zdravstvenu sposobnost građana koji nose oružje sada su u skladu sa pravilima u EU - naveli su u Ministarstvu.

Na pitanje zašto medicinske ustanove moraju da imaju metalni orman s ključem, u Ministarstvu odgovaraju: "Radi zaštite podataka o ličnosti i zaštite njihove zdravstvene dokumentacije".

U SRBIJI IMA 900.000 KOMADA ORUŽJA

Ministar policije Nebojša Stefanović izjavio je prošle godine da je 92 odsto krivičnih dela izvršeno nelegalnim oružjem. Procenjuje se da u Srbiji ima između 200.000 i 900.000 komada oružja, a veliki broj potiče iz ratova devedesetih godina.

021.RS

NS: Dobio otkaz "jer je napustio stranku"

Radnik novosadskog JKP "Vodovod i kanalizacija" tvrdi da je dobio otkaz kada je napustio SPO koji upravlja preduzećem, piše portal 021.rs.

Novosadski medij navodi da je Slobodanu Milenkoviću bio zabranjen ulazak u preduzeće kojim pored SPO upravlja i Narodni pokret "Drina, Dinara, Dunav".

Ipak, nakon žalbe Inspekciji rada vraćen je na posao, a potom je podneo krivične prijave protiv direktora Miloša Stanisavljevića (3D), kao i užeg menadžmenta, koji čine visoki funkcioneri SPO. Najavljuje još krivičnih prijava na više osnova.

Milenković, zaposlen kao pravnik u JKP bio je član SPO do 21. septembra 2015. godine kada

napušta stranku i postaje član Republikanske stranke.

Prva mera koju je preduzelo preduzeće protiv neposlušnog člana je bilo upozorenje pred otkaz, koje je stiglo 7. oktobra, a kojim se Milenković tereti da je u nekoliko navrata tokom jula i avgusta izlazio s posla dva sata ranije. To, kako kaže ovaj bivši član SPO, nije protiv pravila preduzeća, jer je baš za taj period direktor meglom obavestio sve zaposlene da se ide kući s posla dva sata ranije zbog velikih vrućina.

Uprkos svemu, Milenković dobija rešenje o otkazu, koje je stupilo na snagu 28. decembra. Piše tužbu Osnovnom sudu kako bi se poništilo rešenje, a obratio se i Inspekciji rada Ministarstva rada, koje donosi rešenje o njegovom vraćanju na posao.

To za 021 potvrđuje i načelnica Odeljenja inspekcije rada Ljiljana Stojšić, koja kaže da je inspektor već 19. decembra doneo rešenje kojim se odlaže otkaz Milenkoviću do okončanja sudskog spora.

[Nacionalni prosvetni savet danas o novom planu udžbenika](#)

I ombudsmana interesuje težina dačke torbe

Zaštitnik građana Saša Janković tražio je od Ministarstva prosvete da se izjasni šta je preduzelo, odnosno šta namerava da uradi da bi se smanjila težina školske torbe. Kako saznaje Danas, povod za to je pritužba jednog građanina upućena na adresu zaštitnika, u kojoj ukazuje da su đacima osnovnih i srednjih škola u Srbiji povređena prava garantovana Konvencijom o pravima deteta. Preciznije, da su zbog preteških školskih torbi koje đaci svakodnevno nose na leđima povređena njihova prava na rast, zdravlje i razvoj.

U odgovoru Ministarstva prosvete, u koji je Danas imao uvid, navodi se da je novim Zakonom o udžbenicima propisan preporučeni broj strana koje svaki udžbenik treba da sadrži, te da je cilj ove odredbe da se izbegne opterećivanje učenika, kako težinom torbe, tako i nepotrebnim sadržajima.

"Pošto će preporučeni broj strana biti jedan od parametara za formiranje maksimalne maloprodajne cene udžbenika, realno je očekivati da će izdavači poštovati tu preporuku", navodi Ministarstvo i podseća da je zakon uveo i kategoriju elektronskog dodatka uz udžbenik, na kojem mogu da budu dodatni sadržaji, a da se ne povećava obim školskih knjiga i njihova težina. Iz Ministarstva podsećaju da udžbenik po zakonu nije obavezno nastavno sredstvo, pa nastavnici nisu obavezni da izaberu sve ono što je navedeno u planu udžbenika. Na lakšu školsku torbu uticaće i to što đaci neće biti obavezni da kupuju dodatna nastavna sredstva, ali i zakonska odredba po kojoj će saveti roditelja u svakoj školi biti uključeni u izbor udžbenika.

U Ministarstvu podsećaju da je u toku izbor udžbenika koji će se koristiti od školske 2016-17. do 2018-19. i da će školama uputiti niz preporuka da bi đačke torbe bile lakše. Te preporuke, kako saznajemo, biće prosleđene školama kada se završi opredeljivanje nastavnika.

Kako je Danas ranije pisao, ograničavanje obima udžbenika važiće tek od 2019. godine, odnosno kada izdavači pripreme nova izdanja, s obzirom da novi plan udžbenika, koji sadrži i preporučeni broj strana, još nije usvojen. O novom planu danas će se izjašnjavati Nacionalni prosvetni savet, koji je na prethodnoj sednici odbacio ponuđeni predlog, pre svega, zbog izostavljanja radnih svezaka u mnogim predmetima, ali i zbog preporučene broja strana, za koji je većina članova NPS smatrala da je nedovoljan.

Preduzetnicima na raspolaganju 200 novih ideja

Na zvaničnom sajtu projekta za razvoj preduzetništva "Šansa za novi početak" pokrenuta je inicijativa za proširenje baze šansi. Potencijalni preduzetnici koji razmišljaju o pokretanju privatnog biznisa i imaju preduzetničku ideju, ali nemaju dovoljno informacija o tome koliko je novca i znanja za to potrebno, treba da popune upitnik "Vaša ideja, nova šansa", na adresi www.novipocetak.rs/vasa-ideja-nova-sansa/ a tim projekta će prikupiti sve potrebne informacije.

"Osmislili smo oko 200 preduzetničkih ideja koje čine našu bazu, a ukoliko neko ne može da se prepozna u toj ponudi, može da predloži i nešto drugo, a tim projekta će obezbediti stručnu podršku. Na ovaj način želeli smo da pomognemo potencijalnim preduzetnicima da na što jednostavniji način dođu do neophodnih informacija koje muče svakog početnika u biznisu", kaže Jelena Bulatović, izvršna direktorka Srpske asocijacije menadžera (SAM).

Upitnik je namenjen i već ostvarenim preduzetnicima, koji svojim primerom treba da motivišu potencijalne preduzetnike. "Dosadašnja praksa je pokazala da su najveće predrasude onih koji tek ulaze u svet preduzetništva nedostatak novca, znanja, hrabrosti, pa je zato cilj ovog projekta da ih motiviše, pruži osnovna znanja o preduzetništvu i ohrabri ih da se bave privatnim biznisom", ističe Dejan Randić, direktor agencije DNA Komunikajšns.

Ovaj projekat su, u novembru prošle godine, pokrenuli SAM, DNA Komunikajšns i Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID). Preduzetničke ideje se, između ostalog, predstavljaju zainteresovanim građanima na sajmovima preduzetništva, a do sada su održana tri takva sajma i to u Nišu, Kruševcu i Subotici, gde je zabeleženo veliko interesovanje građana.

"Napustio sam sudstvo zbog pritisaka"

Bivši sudija Specijalnog suda Vladimir Vučinić izjavio je da je napustio sudstvo zbog pritisaka kojima je bio izložen tokom vođenja postupka protiv biznismena Miroslava Miškovića. "Doneo sam odluku u korist nekog ko nije popularan i postao sam 'Miškovićevev sudija'.

Smatrali su da je pravo predsednika suda da me zove, da mi traži da povučem odluku i da me premesti u drugo odeljenje suda. Ja sam uvek bio samo sudija ove države", rekao je Vučinić u intervjuu za istraživački portal Krik (www.krik.rs).

On je precizirao da su pritisci počeli kada je doneo odluku da vrati pasoš biznismenu Miroslavu Miškoviću, nakon čega je i smenjen sa mesta predsednika odeljenja Specijalnog suda, a slučaj Mišković spojen je sa drugim predmetom i dat drugom sudiji.

Vučinić je kazao da je pritisak na njega krajem decembra 2013. godine vršio predsednik suda Aleksandar Stepanović, tri dana nakon što je doneo odluku da Miškoviću privremeno vrati pasoš.

"Rekao mi je da će razmisliti da me vrati da sudim u Palati pravde i da je jedina šansa za mene da ostanem to da u ponedeljak dođem što ranije na posao i opozovem odluku o vraćanju pasoša. Rekao sam da kao sudija ostajem pri svojoj odluci. Tu smo se razišli. Da sam tada popustio, verovatno bi još veći pritisak bio na mene prilikom donošenja presude", naveo je Vučinić.

On je podneo pritužbu protiv Stepanovića, ali je Visoki savet sudstva, u kojem sedi i ministar pravde Nikola Selaković, odlučio da predsednik suda nije vršio pritisak na Vučinića.

Vučinić je potom na sopstveni zahtev razrešen sa sudijske funkcije i podneo je zahtev da pristupi advokatskoj komori.

Sudio je u nekim od najznačajnijih slučajeva organizovanog kriminala u Srbiji pa je tako bio deo sudskog veća koje je osudilo Darka Šarića na maksimalnu kaznu, takozvanu "drumsku mafiju" osudio je na 131 godinu zatvora, a priveo je kraju i suđenje Miloradu Ulemeku Legiji i pripadnicima JSO-a zbog oružane pobune.